

Niedokształcenie mowy pochodzenia korowego

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia ogólna i kliniczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Logopedii i Emisji Głosu, Centrum Logopedyczne IPS UW, 02-927 Warszawa, ul. Karowa 20
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Olga Jauer-Niworowska
Koordinator przedmiotu	Dr Kmila Potocka-Pirosz
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr Marlena Kurowska
Prowadzący zajęcia	Dr Marlena Kurowska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, I semestr	Liczba punktów ECTS	1,7

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	30	1,2
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	14	0,5

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Realizacja przedmiotu ma zapewnić poznanie objawów językowych i pozajęzykowych charakterystycznych dla zaburzeń mowy i języka rejestrowanych u dzieci, u których zaburzenia mowy uwarunkowane są uszkodzeniami i/lub dysfunkcją OUN.
C2	Studenci poznają podstawowe metody diagnozowania i usprawniania dzieci z takimi zaburzeniami.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	wiedza z zakresu językowo-komunikacyjnej i logopedycznej metodologii badań
W2	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o zaburzeniach mowy w: afazji, dyzartrii, niedokształceniu mowy w związku ze zróżnicowanymi przyczynami: mózgowym uszkodzeniem i/lub dysfunkcją
W3	wiadomości z zakresu objawów językowych i pozajęzykowych charakterystycznych dla zaburzonego rozwoju mowy i nabytych zaburzeń mowy

W4	wiadomości na temat metod korygowania wad wymowy, stymulowania rozwoju mowy u dzieci z opóźnieniami i zaburzeniami w jej opanowaniu oraz na temat metod wykorzystywanych w reedukacji osób z afazją
W5	wiadomości z zakresu neurologicznych podstaw logopedii: zna objawy neurologiczne, zespoły neurologiczne, zna metody diagnostyczne w neurologii: EEG, NMR, CT

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	samodzielnie zaplanować i przeprowadzić diagnozę pacjenta z zaburzeniami mowy – rozwojowymi i nabytymi
U2	przeprowadzić wywiad logopedyczny, umie prowadzić obserwację logopedyczną pacjenta, ocenić stan pacjenta, umie prowadzić notatki z obserwacji pacjenta
U3	interpretować objawy zachowań pacjenta oraz wyniki medycznych badań
U4	pracować w zespole, współpracować z lekarzem, psychologiem w zakresie stawiania diagnozy oraz planowania i weryfikowania terapii logopedycznej
U5	w sposób zgodny z przyjętymi standardami opieki logopedycznej i medycznej przekazać pacjentowi i/lub jego opiekunom informacje o stanie jego mowy, określić zasady i warunki współpracy, przedstawić program postępowania logopedycznego

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	docenienia wiedzy wypracowanej w różnych współpracujących ze sobą dziedzinach naukowych, stosowanej w logopedii
K2	wykorzystania wiedzy o zaburzeniach systemu językowego i mowy oraz wiedzę o etiologii zaburzeń i dysfunkcji mowy do planowania terapii logopedycznej, sprawowania opieki logopedycznej i prowadzenia terapii logopedycznej
K3	przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane działania diagnostyczno-terapeutyczne

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykład	<p>Definicje i klasyfikacje zaburzeń mowy i języka uwarunkowanych mózgowo u dzieci.</p> <p>Etiologia i patomechanizm zaburzenia.</p> <p>Charakterystyczne językowe i pozajęzykowe objawy zaburzeń.</p> <p>Metody diagnozowania zaburzeń. Narzędzia diagnostyczne.</p> <p>Terapeutyczne postępowanie logopedyczne - wybór metod i materiału językowego.</p>	W1-W5, U1-U5 K1-K3

	<p>Analiza – studia przypadków. Filmy</p> <p>W sytuacja administracyjno-prawna dzieci z afazją w systemie oświaty rozwojowej – przegląd stanowisk. Opinie logopedyczne i orzeczenia.</p>	
--	--	--

6. LITERATURA

Obowiązkowa

- Dilling – Ostrowska E. (1982) "Rozwój i zaburzenia mowy u dzieci w zależności od stopnia dojrzałości układu nerwowego". [w:] red.J.Szumaska „Zaburzenia mowy u dzieci”, Warszawa.
- Drewniak-Wołosz E., Paluch A. (2018), "Karty oceny języka dziecka – AFA. KOJD-AFA", Komlogo, Gliwice.
- Emiluta – Rozya D. (2002) „Projekt „Badania mowy” Ireny Styczek jako pierwowzór logopedycznego postępowania diagnostycznego”, Szkoła Specjalna nr 3.
- Emiluta-Rozya D. (2008) "Modyfikacja zestawienia form zaburzeń mowy H. Mierzejewskiej i D. Emiluty-Rozya, [w:] J. Porayski-Pomsta (red.) Diagnostyka i terapia w logopedii, , Elipsa, Warszawa.
- Emiluta-Rozya D. (2013) "Całościowe badanie logopedyczne z materiałem obrazkowym". Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa.
- Gałkowski T. i Jastrzębowska G. (red.) (1999) „Logopedia. Pytania i odpowiedzi.” Podręcznik akademicki, Uniwersytet Opolski, Opole.
- Grabias S. (1994) „Logopedyczna klasyfikacja zaburzeń mowy”, Audiofonologia T. VI Warszawa – Lublin.
- Grabias S. (2001) „Perspektywy opisu zaburzeń mowy”, [w:] „Zaburzenia mowy”. (red.) S. Grabias, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.
- Grabias S. (2012). "Teoria zaburzeń mowy. Perspektywy badań, typologie zaburzeń, procedury postępowania logopedycznego", [w:] (red.) S.Grabias, M. Kurkowski (red.), Logopedia.
- Terapia zaburzeń mowy (s. 15–74). Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Haman E., Fronczyk K, Łuniewska M. (2012), Obrazkowy Test Słownikowy – Rozumienie, Pracownia Testów Psychologicznych i Pedagogicznych, Gdańsk.
- Herzyk A. (1992) „Afazja i mutyzm dziecięcy”, Lublin.
- Herzyk A. (1993) „Mózgowa organizacja języka w ontogenezie. Ujęcie neuropsychologiczne”, Audiofonologia T.V., Warszawa-Lublin.
- Kaczmarek B. (1993) „Mowa a kształtowanie się asymetrii mózgowej”. [w:] Scholasticus 4-5, Linea, Wrocław-Lublin.
- Kaczmarek B. (1986) „Z zagadnień kształtowania mowy u dzieci z dysfunkcjami ośrodkowego układu nerwowego”. „Zagadnienia wychowawcze a zdrowie psychiczne”. Polskie Towarzystwo Higieny Psychiczej nr 2-3, Warszawa.
- Knobloch – Gala A. (1990) „Asymetria i integracja hemisferyczna a mowa i niektóre jej zaburzenia”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
- Kordyl Z. (1969) „Psychologiczne problemy afazji dziecięcej”, PWN, Warszawa.
- „Mowa dzieci afatycznych”, [w:] Logopedia 8-9, Lublin.
- Kowszykow W. A. (1985) „Alalia ekspresywna”. Instytut A.U.Herzena, Leningrad.
- Kuřakowska Z. współ. Konera W. (2003) „Wczesne uszkodzenie dojrzewającego mózgu. Od neurofizjologii do rehabilitacji”. Folium. Lublin
- Kurowska M. (2008) „Rozwijanie umiejętności rozumienia wypowiedzi i samodzielnego wypowiedzania u dzieci niedokształceniem mowy pochodzenia korowego”. [w:] Diagnostyka i Terapia w Logopedii (red.) Porayski-Pomsta J., Elipsa, Warszawa.
- Kurowska M. (2009) „Umiejętność tworzenia opisu i opowiadania przez dzieci z dysfunkcjami ośrodkowego układu nerwowego”. [w:] Poradnik Językowy 8, Warszawa.
- Kurowska M. (2012) „Rozwijanie aktywności werbalnej jako działanie diagnostyczno-usprawniające”[w:] Interwencja logopedyczna. Zagadnienia ogólne i praktyka, red. Porayski-Pomsta J, Przybysz-Piwko M., Elipsa, Warszawa.
- Kurowska M. (2012) „Niedokształcenie mowy pochodzenia korowego w świetle materiału badawczego”, "Poradnik Językowy", z.10, ss. 60-76.

- Kurowska M. (2015) „Rokowania dotyczące rozwoju mowy i języka u dzieci z zaburzeniami uwarunkowanymi uszkodzeniami i/lub dysfunkcjami ośrodkowego układu nerwowego”, „Poradnik Językowy”, z.5, ss. 18-31.
- Kurowska M. (2015) „Studium przypadku pacjenta z niedokształceniem mowy pochodzenia korowego”, *Neurolingwistyka praktyczna*, nr1, ss.104-124.
- Kurowska M. (2016), „Kształtowanie się zachowań komunikacyjnych u dzieci z uszkodzeniami i/lub dysfunkcjami ośrodkowego układu nerwowego”, *Elipsa*, Warszawa.
- Kurowska M. (2017), „Opóźnienia w rozwoju mowy a afazja rozwojowa w praktyce logopedycznej”, „Poradnik Językowy”, z.6, s. 15-26.
- Kurowska M. (2018), "Interpretacja wyników badania kinestezji artykulacyjnej a diagnoza logopedyczna", *Studia Pragmalingwistyczne ROK X*, ss.171-184.
- Kurowska M. (2018), „Sposoby aktualizowania prawidłowej struktury znaczeniowej, brzmieniowo-artykulacyjnej i gramatycznej wyrazów u dzieci z zaburzeniami mowy i języka uwarunkowanymi korowo”, „Poradnik Językowy”, z.5, s. 68-77.
- Kurowska M. (2018), „Terapia logopedyczna dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy i języka pochodzenia korowego. Opis Przypadków”, [w:] *Metody terapii logopedycznej* (red.) Domagała A., Mirecka U., Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 759-779
- Kurowska M. (2018), „Terapia logopedyczna dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy i języka pochodzenia korowego. Logopeda w placówkach oświatowych – rozwiązania systemowe”, [w:] *Metody terapii logopedycznej* (red.) Domagała A., Mirecka U., Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 1003-1023.
- Kurowska M. (2019), "Logopedyczna diagnoza dzieci z zaburzeniami w rozwoju mowy i języka uwarunkowanymi korowo" *Logopedia* nr 48-2, Lublin, s. 189-204.
- Kurowska M. (2020) „Diagnoza różnicowa niedokształcenia mowy pochodzenia korowego i niedokształcenia mowy w autyzmie.”, [w:] *Diagnoza i terapia logopedyczna małego dziecka z zaburzeniem ze spektrum autyzmu(ASD)* (red.) Kwsiborska-Dudek J., Emiluta-RozyaD., Wydawnictwo Harmonia Universalis, Wydawnictwo Akademii, Pedagogiki Specjalnej, Gdańsk, s.151-170.
- Kurowska M. (2021), „Diagnoza i terapia w przypadku zaburzeń rozwoju mowy i języka pochodzenia korowego”, [w:] "Logopedia przedszkolna i wczesnoszkolna" (red.) A. Domagała, U. Mirecka,, Harmonia Universalis, Gdańsk, s. 438-453.
- Kurowska M. (2021), „Dziecko z zaburzeniami mowy i języka pochodzenia korowego w przedszkolu i na etapie edukacji wczesnoszkolnej”, [w:] (red.) A. Domagała, U. Mirecka, "Logopedia przedszkolna i wczesnoszkolna", Harmonia Universalis, Gdańsk, s. 438-453.
- Leonard L. (2005) „SLI- Specyficzne zaburzenia rozwoju językowego”, *Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne*, Gdańsk.
- Logopedia*.(2008) „Standardy postępowania logopedycznego” T.23, Lublin
- Maryniak A. (2000) „Rozwój dzieci z guzami mózgu”, *Wydawnictwo Akademickie „Żak”*, Warszawa.
- Maryniak A. (2004) „Dzieci z guzami mózgu”, *Wydawnictwo Emu*, Warszawa.
- Mierzejewska H., Emiluta – Rozya D. (1998) „Propozycja modyfikacji projektu „Badania Mowy” Ireny Styczek”, *Logopedia* 25, Lublin.
- Mierzejewska H., Przybysz - Piwkowa M. (1997) „Rozważania na temat terminologii logopedycznej”. w: „Rozwój poznawczy i rozwój językowy dzieci z trudnościami w komunikacji werbalnej”. *Materiały z konferencji* . Wydawnictwo DiG, Warszawa.
- Paluch A., Drewniak-Wołosz E., Mikosza L. (2003) „Afa-Skala. Jak badać mowę dziecka afatycznego?”, *Oficyna Wydawnicza „Impuls”*, Kraków.
- Parol U.Z. (1989) „ Dziecko z niedokształceniem mowy”, *WSiP*, Warszawa.
- Parol U.Z. (1998) „Diagnostyka logopedyczna w przypadkach alalii (niedokształcenia mowy o typie afazji)”. *Szkoła Specjalna* nr 3.
- Przybysz – Piwkowa M. (1993) „Jak pomóc dziecku z trudnościami w komunikacji werbalnej w poznawaniu morfologii języka”, *Uniwersytet Gdański* , Gdańsk.
- Pużyński S., Wciórka J. (red. przekładu) (1997), „Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne”. *Kraków-Warszawa*.
- Rodak H., Nawrocka D. (1993) „Od obrazka do słowa. Gry rozwijające mowę dziecka”. *WSiP*, Warszawa.
- Smoczyńska M., Haman E., Czapewska E., Maryniak A., Krajewski G., Banasik N., Kochańska M., Łuniewska M. (2015), "Test Rozwoju Językowego TRJ", *Instytut Badań Edukacyjnych*.
- Sovak M. „Alalia”, *Logopedia* 10, Lublin.
- Szeląg E. (1996) „ Różnice indywidualne a mózgowo mechanizmy mowy. Przegląd badań własnych.”, *Logopedia* nr 23, Lublin.

Stecko E. (1994) „Badanie słuchu odróżniające alalię sensoryczną od niedosłuchu”. w: „Zaburzenia mowy u dzieci – wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne”, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Stecko E. (2009) „Sprawdź jak mówię – karta badania logopedycznego z materiałami pomocniczymi.”

Tarczyńska H. (1982) „Rozwój i zaburzenia czynności ruchowych a funkcje mowy u dzieci”. [w:] red. J Szumska „Zaburzenia mowy u dzieci”, Warszawa.

Zaleski T.(1992) „Opóźniony rozwój mowy u dzieci”, PZWL, Warszawa.

Drewniak-Wołosz E., Paluch A. (2018), "Karty oceny języka dziecka – AFA. KOJD-AFA", Komlogo, Gliwice.

Uzupełniająca

Krasowicz-Kupis G. (2012) „SLI i inne zaburzenia językowe”, GWP, Sopot

Smoczyńska M.. (2012) Opóźniony rozwój mowy a ryzyko SLI: wyniki badań podłużnych dzieci polskich, [w:] Interwencja logopedyczna. Zagadnienia ogólne i praktyka. (red.) Porayski-Pomsta J., Przybysz-Piwko M., Elipsa, Warszawa.

Zalewska M. (1998) „ Dziecko z zespołem prostego opóźnienia rozwoju mowy”. w: „Wybrane problemy psychologicznej diagnozy zaburzeń rozwoju mowy” red. J. Rola, Wydawnictwo WSPS

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.	Np. próg zaliczeniowy
W1-W5, U1-U5 K1-K3	Zaliczenie pisemne – pytania zamknięte i otwarte	Odpowiedź na wszystkie pytania min. 60% pkt.
	Obecność	Obecność jest obowiązkowa (dopuszczalne dwie nieobecności).

8. INFORMACJE DODATKOWE

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich